І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 143. ЦЕНТІВ 12 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, 28-го ЛИПНЯ (JULY) 1962 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 143. VOL. LXIX.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ НОВИЙ ЗАКОН ПРО ДОБРОДІЙНІСТЬ

Вашингтон. — Президент Кеннеді 26-го липня підписав новий закон про добродійність, який є значною реформою в цій ділянці, що від 1935 року користувалася законом, ухваленим за урядування президента Ф. Д. Рузвелта. Підписуючи новий закон Президент зазначив, що тепер можна буде розв'язувати проблему федеральної допомоги з більшим успіхом і більше реалістично. Провідною думкою авторів зреформованого добродійного закону було те, щоб дати можливість потребуючим також і самим собі допомагати, і таким способом виключити із списків людей які дістануть можливість самі працювати. Новий закон також збільшує федеральну допомогу стейтам, щоб вони могли організувати центри опіки над дітьми неодружених або повдовілих матерів, щоб матері могли працювати. Інший важливий пункт закона дозволяє затруднювати тих осіб, які діставали федеральну допомогу. Ці особи зможуть до допомоги доробляти собі ще по 30 долярів місячно. Від ухвалення в 1935-му році закону про добродійність було багато нарікань на цей закон, який дозволяв на численні надужиття збоку тих, що діставали допомогу. Дехто нарікав на те, що нешлюбні матері старалися про якнайбільше дітей, щоб не працювати та постійно користали з допомоги. В містечку Ньюбург над Гудсоном, Н. Й., комісар добродійности Джозеф Мічелл видав був гострі зарядження в цьому напрямку, і ця справа набрала великого розголосу. Секретар здоров'я, виховання і добродійности, Абрагам А. Рібікофф, зацікавився справою добродійности і вніс новий проєкт закону в цій справі, який тепер підписав Президент. Преса підкреслює, що добродійний закон легко перейшов через обидві Палати Конгресу. Фед. уряд допомагає річно 7.400.000 чоловіків, жінок і дітей. Він видавав на цю ціль понад 4 більйони долярів, а новий закон збільшує цю суму на 300 мільйонів річно. Ось головніші пункти цього закона: 1) Федеральний уряд збільшує свої дотації стейтам з 50 відсотків до 70-ох відсотків у відношенні до тих сум, які самі стейти видають на добродійні цілі. Додаткові урядовці зможуть бути дорадниками старших родин, неодружених матерів і тих всіх, які матимуть окремі проблеми в ділянці добродійности. 2) В першому році діяння закона федеральний уряд видасть 5 мільйонів долярів, а в дальших роках по 10 мільйонів, на організацію дитячих ясел і садків, щоб їхні матері могли працювати. 3) Новий закон дозволяє ужити допомогових фондів на те, щоб можна було перевишколити тих осіб, які користають з допомоги. Старий закон дозволяв затруднювати людей, що користали з допомоги, тільки для праці для громади. 4) Допомогу зможуть діставати всі члени родини. Досі її могли мати тільки діти і одне з батьків. Тепер з допомоги зможуть користати і батько і мати, щоб могли разом жити. 5) Коли особа, що дістає допомоговий чек, марнотратно видає допомогові гроші, то може бути заряджено, щоб чек діставала якась чужа особа, яка буде опікуном - куратором родини. 6) Збільшено фонди на вишкіл урядничого персоналу, і федеральний уряд зможе на цю ціль видавати не 50 відсотків всіх витрат, а 75 відсотків. 7) Збільшено місячну допомогу сліпим і нездібним до праці на 4.20 дол. місячно, що річно коштуватиме державу коло 105 мільйонів долярів. Новий зреформований закон поліпшить добродійну діяльність та допоможе тим особам, що користають із публічної допомоги держави, стейтів і міських рад, також і самим на себе працювати. Деякі з цих осіб після перевишколу зможуть жити без допомоги.

Суд зарядив відкриття публічних шкіл в повіті Прінс Едвард у Вірджінії

Річмонд, Вірджінія. — 26-го липня федеральний суддя Орен Р. Луїс зарядив, щоб Рада Інспекторів в повіті Прінс Едвард з початком вересня ц. р. відкрила всі публічні школи для всіх учнів, „без огляду на расу чи колір шкіри". Всі публічні школи в тому повіті були закриті від 1959 року, бо місцева шкільна влада не хотіла допустити до того, щоб було об'єднання шкіл для білих і чорних дітей, як це був зарядив тоді суд. 1.400 білих дітей навчалися в приватних школах, а більшість із 1.700 негритянських дітей була без науки. Шкільна Рада повіту Прінс Едвард заповіла, що вона вносить відклик від рішення судді до Окружного Апеляційного Суду ЗДА.

Комісія Науковців досліджує вплив куріння і нечистого повітря на здоров'я людей

Вашингтон. — Головний лікар ЗДА Лютер Л. Террі повідомив, про те, що буде зорганізована 12-членна Комісія Науковців, яка досліджуватиме вплив куріння цигарок та занечищеного газами з бензини повітр'я на здоров'я людей. Проєкт зорганізувати цю Комісію подали представники кількох урядових агенцій, лікарів і тютюнового промислу. Комісія Науковців має почати працю вже в половині вересня цього року. Головний лікар наменує 12-ох членів Комісії зі списка 150 науковців, який є вже в Уряді Публічного Здоров'я. Наменованими будуть ті, які досі ще публічно не займали становища в справі впливу куріння на здоров'я людей. Мають бути виготовлені окремі формуляри, які відноситимуться до таких справ, як пістряк легенів, інші пістряки, недуга серця і недуги обігу крови та недуги віддихових органів. Члени Комісії дістануть повну заробітну платню, бо вони вповні будуть затруднені.

Палата прийняла законопроєкт про рівну платню для чоловіків і жінок

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 25-го липня ухвалила законопроєкт про те, щоб жінки діставали рівні платні з чоловіками, як та праця є рівна з працею чоловіків. Жінки віддавна домагалися цього закону, і тепер вони добилися перемоги покищо в Палаті Репрезентантів. Цей проєкт переслали до Сенату. Досі в різних підприємствах існує практика, що жінки дістають меншу винагороду, хоч виконують таку саму працю, що й чоловіки. Палата Репрезентантів прийняла навіть доповнення до проєкту, згідно з яким і самі конґресмени мусітимуть платити рівні винагороди з чоловіками тим жінкам, які є затруднені в бюрах конґресменів. Під час дебат стверджували, що тепер працює в ЗДА коло 24 мільйонів жінок, а в 1972 році їх буде 30 мільйонів. Секретар праці має дбати про те, щоб цей закон був здійснюваний. Цей закон мав би обов'язувати 120 днів після підписання його Президентом. Департамент праці не творитиме окремого відділу для здійснювання цього закона, але мусітиме збільшити число своїх працівників. Здійснювання цього закона мало б річно коштувати дол. 1,500,000.

Сенатори домагаються гострого закону в справі ліків

Вашингтон. — 5 демократичних сенаторів домагаються змінити теперішній закон про ліки в тому напрямку, щоб американські громадяни не були досвідними кріликами для випробовування різних ліків. Ці сенатори домагаються, щоб Сенат загострив ту редакцію нового законопроєкту в справі контролі ліків, яка є випрацьована в Сенатській Правничій Комісії. Ці сенатори оскаржують фармацевтичні фірми в тому, що мають можливість накладати високі ціни на ліки. Запропонований законопроєкт може в дечому поліпшити якість ліків, але він не редукує цін на готові вже на основі патентів ліки. Цих п'ятьох сенаторів очолює сенатор Естес Кіфовер із Теннессі. Провідник республіканців в Сенаті, сенатор Еверет МекКінлі Дірксен, заявив, що зредагований в Правничій Комісії законопроєкт є задовільний.

Американський імпорт в червні зменшився на три відсотки

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомив, що імпорт товарів із закордону в червні цього року зменшився на 3 відсотки в порівнянні з травнем ц. р. В червні привезено до ЗДА товарів на суму дол. 1,340,000,000, на дол. 39.200.000 менше, як в травні. Під час перших шістьох років в цьому році імпорт становив дол. 16,200,000,000 в річному відношенні. Минулого року до ЗДА привезли були товарів на суму дол. 14, 700,000,000. Річне відношення дістаємо таким способом, що імпорт одного місяця множимо через 12. Уряд пильно стежить за імпортом, бо це є одним із джерел, що американські доляри відходять за кордон, що внаслідку дає відплив золота зі ЗДА. В другій чверті цього року, це значить від квітня до червня, імпорт становив дол. 16.400. 000,000 в річному відношенні, а в першій чверті ц. р. від січня до березня витрати на привезені товари в річному відношенні виносили дол. 15, 900,000,000.

В Арґентині заборонено прокомуністичні і проперонівські партії

Буенос Айрес. — Президент Хозе Марія Ґвідо в порозумінні з військовими провідниками, видав окремий декрет, яким заборонив комуністичним перонівським партіям брати участь у виборах до Конґресу та у виборі президента держави. Комуністи і пероністи не зможуть виставляти своїх кандидатур, і жадна партійна організація, прихильна комуністам і Перонові, не буде визнана за партійну одиницю. В цьому декреті надрукований і зовсім новий статут електорів, який побудований на засаді пропорційности. Пропорційні вибори змушуватимуть партії до того, що вони мусітимуть об'єднуватися, щоб могти вибрати президента країни. Нові зарядження в справі електорів мають за ціль не допустити до того, що сталося в березні цього року коли пероністи здобули поважне число конґресменів. Заприсяжений новий президент Ґвідо в дні 29 березня, уневажнив в дні 24-го квітня вибори, і тому треба буде перевести нові вибори на основі нової виборчої ординації.

● В бруклинському шпиталі ім. Діви Марії вибухла 25-го липня пожежа, і треба було евакувати 199 пацієнтів, в тому 32 щойно народжених немовлят та вагітних матерів. Лікарі продовжували операцію, а пожежники охороняли операційну залю. Все відбулося без жертв в людях, ніхто не був навіть поранений.

Голова УНРади Осип Бойдуник приїжджає до ЗДА

Ню Йорк. — Інж. Осип Бойдуник, голова Української Національної Ради, який відбув протягом останніх місяців довшу поїздку по українських осередках Арґентини, Уруґваю й інших південноамериканських країн, приїжджає в суботу 28 липня до Ню Йорку у ЗДА. Під час своєї поїздки по країнах Південної Америки голова УНРади відбув зустріч не тільки з репрезентаціями і проводами українських еміґрацій в цих країнах, але встановив теж контакти з їх урядовими чинниками. Перебуваючи в Буенос Айрес, він мав розмову з директором департаменту для Східної Европи в арґентинському міністерстві закордонних справ і вручив йому копії двох меморандумів Виконного Органу УНРади. Крім того інж. Бойдуник відвідав проводи деяких арґентинських політичних партій — Радикальної Партії Непримирних, Християнсько-Демократичної Партії і Партії Народних Радикалів.

Інж. Осип Бойдуник

Відбув голова УНРади теж зустрічі з представниками інших поневолених Москвою народів. Під час свого перебування у ЗДА інж. О. Бойдуник відвідає українські більші осередки і поінформує їх про працю і політичні акції Української Національної Ради.

Новий прем'єр Ляосу приїхав на відвідини до ЗДА

Вашингтон. — В четвер, 26-го липня, державний секретар Дін Раск, який сам тількищо вернувся з Женеви, привітав на столичному летовищі нового прем'єра Ляосу, принца Суванну Фуму, якого півтора року тому американці допомогли усунути від влади. Ніхто тепер про це не згадував, а прем'єр Фума у своєму привітальному слові заявив, що приїхав до Америки з думкою здобути і забезпечити американську допомогу для збереження незалежности і невтральности Ляосу. Державний секретар Раск висловив жаль, що ляоський прем'єр залишиться в ЗДА тільки кілька днів. Під час своїх коротких відвідин прем'єр буде гостем президента Кеннеді в Білому Домі та матиме кілька публічних виступів.

Большевики знову напастують американські літаки над Німеччиною

Берлін. — Упродовж останніх неповних двох тижнів большевицькі військові літаки уже шість разів напастували американські транспортові літаки під час лету з Західньої Німеччини до Західнього Берліну. Остання напасть відбулася в четвер, 26-го липня, як совєтський реактивний бойовий літак перелетів у віддалі не більше 250 стіп біля американського військового транспортового літака Т-29. За кожним разом американське командування в Німеччині пересилає відповідний протест. Вважають, що ці напасті зв'язані з маневрами совєтської авіяції в Східній Німеччині, що саме тепер відбуваються. Так само повідомлено, що в найближчому часі там відбудуться на велику скалю маневри наземних військ, з участю польських і чеських полків.

Рада НАТО затвердила ген. Лемніцера на становищі головнокомандувача збройних сил НАТО

Париж. — Постійна Рада Північно - Атлантійського Пакту затвердила на своїй сесії в дні 25 липня ц. р. генерала Леймена Л. Лемніцера, новопризначеного головного команданта збройних сил НАТО. Він перейме урядування після ген. Лоріса Норстеда з початком листопада ц. р. Представники усіх 15 держав — членів НАТО, заступлені в його Постійній Раді затвердили призначення ген. Лемніцера одноголосно. Деяка затримка щодо цього була спричинена резервою збоку Франції щодо цього призначення, але після розмови ген. Лемніцера з французьким президентом де Голем усіх застереження були усунені і французький уряд на своєму засіданні ранком 25 липня дав свою згоду на призначення Лемніцера, після чого відбулася сесія Постійної Ради НАТО, на якій відчитано листа президента Кеннеді з пропозицією наменувати головнокомандувачем збройних сил НАТО ген. Лемніцера і переведено голосування над цією пропозицією, яке у своєму висліді було одноголосне.

У Світовому Фестивалі Молоді в Ґельсінках візьме участь 450 американців

Ґельсінки, Фінляндія. — Сюди починають з'їжджатися вже учасники запляннованого в перший тиждень серпня Світового Фестивалю Молоді, що його влаштовують для своїх пропаґандивних цілей комуністи і що в ньому беруть участь для поборювання комуністичних гасел і тенденцій теж представники антикомуністичних організацій. З ЗДА приїде на цей фестиваль молоді до Ґельсінок таких 450 осіб, між ними не тільки комуністи і „проґресисти", але теж молоді республіканці і демократи і репрезентанти різних громадських організацій. Між іншими до Фінляндії приїхали вже Мейкел Маєрсон, 22-літній американець прокомуніст з Каліфорнії, який очолюватиме американську делеґацію, як теж Александер Деніел Ґарвін із Ню Йорку, противник комунізму, який плянує влаштувати під час фестивалю антикомуністичну виставку. Головну ролю в цьому фестивалі відґраватимуть молоді комуністи з різних країн світу, передусім з СССР. Фінляндська молодь у своїй більшості бойкотує ґельсінський фестиваль, але деякі з фінляндських організацій молоді підтримують акцію очолюваної Ґарвіном частини американської групи під гаслом „Молода Америка Презентує!" Акція охоплюватиме не тільки виставки і покази, але й теж і виступи американських мистців і мистецьких груп та ансамблів. Закінчиться фестиваль дня 6 серпня ц. р.

Кастро знову обвинувачує ЗДА в готуванні збройної атаки на Кубу

Сантіяго, Куба. — Кубинський прем'єр Фідель Кастро заявив у своїй промові виголошеній тут на зібранні, влаштованому в річницю Руху 26-го липня, значить, започаткування кубинської революції, що З'єдинені Держави Америки приготовляють безпосередню збройну агресію проти Куби. Кастро виступив теж з обвинуваченням, що американська воєнна фльота держить базу в Ґвантанамо проти волі кубинського народу і рекрутує для боротьби з Кубою усяких „п'яниць і контреволюціонерів". Кастро закликав кубинців працювати твердо і наполегливо і не забувати про оборону. Під час промови Кастра над зібранням перелітали бойові джети кубинських збройних сил і в зв'язку з цим Кастро ствердив, що це тільки вступ до розбудови кубинської збройної сили. Промовляв Кастро в Сантіяґо, місті віддаленому лише 50 миль від американської бази в Ґвантанамо. Цю базу держать ЗДА на підставі окремого договору, дійсного на 99 років і платять за неї Кубі — 2.000 долярів річно.

АЙЗЕНГАВЕР В ДАНІЇ

Під час своїх відвідин в Данії колишній президент ЗДА Д. Айзенгавер побував теж на славному замку Гамлета Ельсінор, на тлі якого він і віл фотографований.

БРИТІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВИСЛОВИВ ДОВІР'Я УРЯДОВІ МЕКМІЛЛЕНА

ДОМАГАННЯ ОПОЗИЦІЇ УХВАЛИТИ ЗАЯВУ НЕДОВІР'Я ДЛЯ МЕКМІЛЛЕНА І ЙОГО УРЯДУ ВІДКИНЕНО 351 ГОЛОСОМ ПРОТИ 253

Лондон. — Парляментарні дебати в дні 26 липня, які тривали шість годин і під час яких представники опозиції виступили з вимогою ухвалення заяви недовір'я для уряду Мекміллена, закінчилися перемогою консервативного уряду, очолюваного прем'єром Мекмілленом. Палата громад відкинула вимогу Партії Праці в справі уділення недовір'я 351 голосом проти 253, значить більшістю 98 голосів. Проведена цього дня дебата в британському парляменті була однією з найтяжчих за час усього дотеперішнього існування уряду Мекміллена. Започаткував цю дебату гострою атакою Гю Ґейтскелл, провідник опозиції, який запропонував ухвалити цензуру для уряду із закликом до прем'єра Мекміллена зрезиґнувати із свого становища і просити королеву, щоб вона розв'язала парлямент і розписала нові вибори. Свою пропозицію мотивував Ґейтскелл реорганізацією уряду, що її перевів Мекміллен в половині липня ц. р. За словами Ґейтскелла, ця реорганізація була доказом повної неспроможности консервативного уряду розв'язати існуючі питання і труднощі і доводила слушність закидів опозиції. Зокрема Ґейтскелл підкреслив, що він не знає досі випадку, щоб прем'єр усував раптово, за одним разом, аж сім головніших міністрів, значить однієї третьої складу всього уряду. Ґейтскеллові відповідав Мекміллен також дуже гостро, закидаючи йому, що він торкається тільки особистих справ, а не суті існуючих проблем і завдань і тому теж його критика, як провідника опозиції, безпредметова і минається з ціллю. В дальшому Мекміллен з'ясував програму діяльности переорганізованого уряду, зокрема плян встановити окрему комісію для реґулювання заробітних платень на базі продукції й обіцював охорону покупців перед нечесними практиками купців і забезпечення робітників проти наглих звільнювань із праці. Справи приступлення Великої Британії до Европейського Спільного Ринку торкнувся Мекміллен тільки мимоходом. Докладніше говорив про це потім Реджіналд Модлінґ, новий канцлер скарбу. Закінчив свою оборону Мекміллен ствердженням, що єдиною конкретною політикою опозиції є її вимога в справі розв'язання парляменту, але — заки це станеться — він і його уряд мають дещо до зроблення і вони зроблять це.

В Альжирі продовжується внутрішня боротьба за владу

Альжир. — Внутрішня боротьба за владу в Альжирі, який тількищо здобув собі незалежність від Франції, продовжується та наперемінно то загострюється та злагіднюється. До сильного загострення конфлікту між двома головними суперниками: прем'єром тимчасового уряду Беном Кеддою та віце-прем'єром Беном Беллею прийшло попереднього дня, як прихильники Бена Беллі силою захопили Константінський район, при чому були вбиті і ранені. Тепер інформують, що події в Константіні були перебільшені та що обидві суперечні групи не переривають контакту, намагаючися здійснити попереднє домовлення про створення політичного бюра, що керувало б політикою країни аж до остаточної стабілізації уряду.

Переговори в справі Нової Ґвінеї знову в глухому куті

Вашингтон. — Відновлені востаннє на терені ЗДА переговори між представниками Індонезії і Голляндії в справі майбутнього статусу голляндської Нової Ґвінеї опинилися знову в глухому куті, перед можливістю їх зірвання. Як причину цього подають безкомпромісову позицію індонезійського представника в цих переговорах, міністра закордонних справ Субандріо, який вимагає основних змін в дотеперішньому пляні полагоди голляндсько - індонезійського конфлікту, що на пропозицію американського дипломата Бункера був прийнятий обидвома сторонами, як база для переговорів. Зокрема, індонезійська сторона вимагає тепер скорочення часу переходу голляндської Нової Ґвінеї під індонезійську адміністрацію. Неможливість дійти до порозуміння виявилася особливо під час розмов обидвох сторін в дні 26 липня. Закінчивши переговори в цьому дні, Субандріо відвідав президента Кеннеді в Білому Домі і відбув з ним досить довгу розмову. Після відвідин у президента ЗДА Субандріо заявив, що обидві сторони — значить і голляндці й індонезійці — перебувають далі в контакті, але він сам рішений вертатися до Індонезії вже в суботу дня 28 липня. Переговори в справі голляндської Нової Ґвінеї ведуться вже з перервами від 20 березня ц.р. Згаданий вище плян Бункера передбачає віддання спірної території під адміністрацію Об'єднаних Націй, після чого щойно вона мала б перейти під суверенність Індонезії.

В АМЕРИЦІ

● **ІМКА та ІВКА** в місті Ґриніч, Коннектикат, переводила фізичні вправи, щоб виявити, скільки людей можуть здобути Відзнаку Фізичної Вправности, і ствердили, що з 200 змагунів 17.5 відсотків не могли виконати всіх фізичних тестів. Про це повідомлено президента Кеннеді, який закликає американців до підвищення стану фізичної вправности. В 1959-му році відсоток „нездібних" в тому місті виносив аж 32 відсотки.

● **Секретар оборони Роберт МекНамара** зарядив, щоб американські вояки виїжджали до Европи тільки на кілька місяців, і тоді вони могли б туди їхати самі без членів родини. Це дало б великі ощадності, бо не відходили б американські доляри за кордон, та не збільшували б платничого дефіциту. Вояки служили б в Европі тільки по 6 місяців, а не так, як було досі, що вони служили в Німеччині по два роки.

● **Провідник республіканців в Палаті Репрезентантів** конґресмен Чарлз А. Галлек з Індіяни заявив, що якщо президент Кеннеді перешле до Конґресу проєкт про зменшення прибуткових податків в цьому році, то республіканці негайно запропонують зменшити федеральний бюджет на 1963-ій рік.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** заявив у своїй промові до багатьох тисяч прочан, зібраних на спеціяльній авдієнції в середу, дня 25 липня у Ватикані, що американський комунікаційний сателіт „Телстар" буде важливим чинником в поглибленні братерства між людьми всього світу. За словами Папи, збудування і випущення „Телстара" є новим етапом в людському мирному прогресі.

● **Під час спроби трьох східніх берлінців** перебратися через берлінський мур і дротяні засіки і втекти на Захід, східньонімецька прикордонна сторожа почала стріляти і правдоподібно вбила одного з втікачів. Другого зловлено. Повелося втекти на територію західнього Берліну тільки третьому із втікачів.

● **Перший заступник совєтського прем'єра Анастас Мікоян** вернувся в середу, дня 25 липня до Москви із своїх чотириденних, коротших, як було передбачено, відвідин в Індонезії. Вертаючися, Мікоян зупинився у Ню Делі в Індії.

● **Під час Восьмого Міжнародного Ракового Конґресу**, що відбувається тепер у Москві і що в ньому беруть участь різні країни світу, великим попитом в учасників втішалася американська медична література про боротьбу з раком. Усі 1.800 фунтів літератури, що її привезла із собою американська делеґація, були розпродані.

● **Французький дослідник морських глибин лейтенант Ґабрієль О'Вири** спустився на своєму батискафі на 31.350 стіп у глибину, встановлюючи другий з черги світовий рекорд у цьому напрямку. Відбулася ця подорож у глибину моря недалеко від Камчатки і Курильських островів. О'Вири і члени його залоги перебували на дні моря дві години і 21 мінуту. Перший рекорд — на 35.800 стіп, був встановлений американцями в січні 1960 р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Слова і діла

Історія дає багато прикладів діяметральної розбіжности між словами і ділами в міжнародній політиці, але навряд чи який з тих прикладів міг би дорівняти тому, що діється тепер. У численних дипломатичних розмовах і переговорах найчастіше вживається слова „мир", а на ділі тільки дві великодержави, Америка і Совєтський Союз, напродукували вже стільки зброї, що на кожну живу людину припадає приблизно по 10 тонн вибухового матеріялу.

Переговори в Женеві у справі роззброєння є живим віддзеркаленням такого стану розбіжностей між словами і ділами. Мабуть, немає в світі нормальної, з почуттям відповідальности людини, яка бажала б собі війни, якщо сама не має самогубних намірів. Те саме стосується й до урядів поодиноких країн. Науковці бо математично доказують, що нова війна при вжитті ядрової зброї масового знищення може означати загибіль людського роду і його тисячолітнього доробку. У свідомості цієї страхітливої загрози відбувається конференція в Женеві. Але відбувається вона також і в супроводі нових випробувань атомової зброї.

Що є головною причиною такої розбіжности між словами і ділами в міжнародній політиці? Відомий політичний коментатор „Ню Йорк Таймсу", С. Л. Солцберґер, добачає її головно у взаємному браку довір'я. Без довір'я не може бути роззброєння, а без роззброєння не може бути довір'я. Це зачароване коло виявилося також і в останніх розмовах між американським державним секретарем Раском і совєтським міністром закордонних справ Громиком у Женеві. Америка ніколи не погодиться на роззброєння без відповідної контролі, бо має всі причини не вірити словним запевненням Москви. Москва, із свого боку, не хоче говорити про будь-яку міжнародну контролю на території Совєтського Союзу, закриваючись тим, що Америка, мовляв, використовуватиме цю контролю для своїх розвідчих цілей. Коротко: без довір'я не може бути роззброєння, а без роззброєння не може бути довір'я. Отже, одне і друге, недовір'я і зброєння, продовжуються і будуть продовжуватися, що з теперішніх обставинах поділу світу на два антагоністичні табори може легко викликати війну.

Чи можливий який інший, мирний вихід з цього положення? Знавці вважають, що немає ситуації без виходу, отже він можливий і в цьому випадку. Він був би легший при наявності доброї волі, а що такої немає, то може допомогти страх, більше ніж оправданий страх перед війною. Цей страх збільшується пропорційно до зростання арсеналів зброї. Оптимісти потішають себе пригадкою подібної ситуації, що постала була після того, як Альфред Нобель винайшов динаміт. Також тоді пророкували загибіль людства та всілякі інші катаклізми, але світ ще не завалився. Та це мала потіха тепер, коли на кожну людину в світі, як уже згадано, припадає по десять тони розривної сили динаміту, не кажучи вже про смертоносну радіяцію. Проте, народи і уряди таки не втрачають надії, що атомову війну можна буде відвернути. Америка і всі інші країни вільного світу зв'язують ці надії з розвитком своєї оборонно - відплатної могутности. І мають повну рацію. Ніщо бо інше, як виразна перевага вільного світу, може відібрати агресивній Москві охоту в осягненні її мети: підкорити собі ввесь світ!

Смерть у Совєтах

За сорок п'ять років свого існування комуністичний режим в Совєтському Союзі встановив безсумнівний рекорд в одній тільки ділянці — у масовому й індивідуальному терорі. Щодо цього кремлівські можновладці випередили вже найбільш жорстокі й криваві тиранії світу. Тримають большевики цей рекорд і тепер — кількістю проголошуваних совєтськими судами смертних вироків за такі некаральні смертю ні в якому законодавстві світу переступи, як спекуляція, крадіж та хабарництво. До кількадесятьох вироків смерти, винесених совєтськими судами протягом останніх місяців, дописано в останному тижні, від 19-го до 25-го липня — тридцять чотири. Всі вироки виконано. Якщо розкласти цю кількість екзекуцій на дні, то останнім часом в СССР гинуло під кулями чекістів по 5 осіб денно. Такий скажений судовий терор большевики намагаються виправдувати, наказуючи своїм „юристам", членам Академії Наук у відкритих листах до американських газет доводити, що всі ці вироки — цілком нормальна річ, що вони доконечні в суспільстві, яке хоче викоренити злочинність, і що це слушна й оправдана боротьба суспільства з „паразитарними елементами, які... перешкоджають совєтським громадянам в їх житті і праці".

Як виходить із звідомлень совєтської ж таки преси, жертвами цього судового терору впали в останньому тижні здебільша працівники партійно - державного апарату, керівники різних відділів у союзних і республіканських міністерствах, обвинувачені у фінансових махінаціях та спекуляціях на велику скалю, як теж і в хабарництві. Крім цієї категорії високопоставлених бюрократів, що використовували свої державні становища для наживи і збагачення, суджено ще й дрібніших урядовців, які пускали продукцію очолюваних ними фабрик і підприємств на різні, побічні шляхи. В останньому тижні у Киргизії, в місті Фрунзе, відбувся процес проти 50 порушників „законности", у висліді якого засуджено до „вищої міри покарання", значить, на смерть, дев'ять осіб; у ближче неозначеному місці засуджено на смерть за хабарництво керівника одного з відділів міністерства фінансів; в Молдавії розстріляно торгівця золотом і валютою. Деякі із засуджених на смерть в цих процесах були жидами, і це викликало протести жидівських кіл у вільному світі, які трактують ці вироки, як вияв совєтського антисемітизму.

Немає сумніву, що рівночасно з усіма цими „показовими процесами" проти совєтських бюрократів на високих державних постах, відбуваються масові судові процеси проти радових громадян — за „спекуляцію" продуктами першої потреби, яких бракує в СССР, та за інші „злочини", незнані у вільному світі. Широкою хвилею проходять по СССР процеси проти „паразитів" і „дармоїдів", — людей, які не хочуть „працювати на комунізм". Про ці процеси преса згадує дуже рідко.

Щоб зневтралізувати протести й закиди в антисемітизмі, Совєти започаткували другу, паралельну серію судових процесів, уже не проти спекулянтів і хабарників, а проти нібито щойно тепер викритих гітлерівських колявборантів, членів СС-івських каральних загонів і екзекуційних команд під час другої світової війни. У висліді цих судових розправ в Мінську засуджено до розстрілу 17 осіб і в Краснодарі на Кубані шість, разом 23 особи. У звідомленнях совєтських газет про ці процеси підкреслюється, що підсудні — росіяни, українці, німці і татари — брали безпосередню участь у масакрах населення на Білорусі і в масовій екстермінації жидів у Польщі. Цими процесами, що відбуваються через ... вісімнадцять років після закінчення війни і спираються головним чином на доносах та вимушених зізнаннях, Москва намагається відвернути увагу світу від стосованого нею в усе ширшому розмірі терору проти звичайних совєтських громадян. Але цим намаганням большевики не скинуть із себе відповідальности за доконувані ними під плащиком „соціялістичної законности" душогубства, що не мають паралелі в історії новітнього світу.

Євген Онацький

ПАНОРАМА АРҐЕНТИНСЬКОГО ЖИТТЯ

Найвищий Суд Арґентини підтвердив присуд Апеляційного Суду Буенос Айресу, який рішуче відмовився признати правне існування Робітничої Партії троцькістської орієнтації. Ті, що апелювали, покликалися на пункт перший арґентинської конституції, який визнає право всім громадянам групуватися для осягнення потрібних їм цілей. Але Суд визнав, що не існує необмежених прав: „Вони підлягають обмеженням, які виходять з визнання прав інших, що належать іншим угрупованням і суспільності в цілому". Необмеженим правом міг би користуватися хіба Робінзон Крузо на безлюдному острові. Не існує політичного суспільства без обмеження індивідуальних прав. І з цього походить право держави обмежувати політичні права окремих осіб чи їх угруповань, коли того вимагає добро всієї суспільности. Якщо приходиться вибирати між загальним добром і системою, що його забезпечує, з одного боку, і правами тих, хто намагається ту загальну систему, що забезпечує загальне добро, знищити, треба вибрати вищу вартість і принести в жертву меншу.

Саме тому заборона діяльности підривних угруповань чи партій, що мають на меті знищення правного порядку, цілком законна і оправдана.

Найвищий арґентинський суд визнав, що підривні партії треба поділити на дві категорії: одна має на меті осягнення влади шляхом насильства, а друга, хоча й приймає змагання за владу мирними засобами, має на увазі використати владу, після її опанування, для „революційного знищення правного ладу". До того Суд подав цінне визначення: за підривну треба вважати не тільки ту партію, яка сама себе за таку визнає, але головно таку, яка виявляє свою підривну істоту своїм поводженням, бо тепер усі партії — із зрозумілих причин — називають себе мирними й демократичними, навіть і така явно підривна і антидемократична партія, як комуністична.

Цим своїм присудом Найвищий Суд Арґентини дав правну підставу вже виголошеному рішенню нового арґентинського уряду на чолі з президентом Ґідо — енерґійно боронити демократію від пероністичного тоталітаризму та комуністичної „диктатури пролетаріяту".

І якщо остання, не вважаючи на величезні засоби, не знаходить досі в широких масах великої популярности, і чимало комуністичних аґентів (як колись Кастро на Кубі) маскуються і заперечують свій комуністичний світогляд щоб не викликати до себе ворожого наставлення, то справа з перонізмом далеко складніша. Перонізм в Арґентині досі має за собою справді широкі народні маси, і численні могутні синдикати знаходяться цілковито в руках пероністів.

Під час останніх виборів пероністи одержали яку третину голосів і здобули навіть уряди (губернаторства) в численних провінціях, зокрема в ключовій — Буенос Айресу. Скасування виборів підсилило їх протиурядові та революційні настрої, загострені ще й теперішньою небувалою ще тут економічною кризою. Внаслідок цієї кризи, що відбилася особливо на текстильній та металюргійній промисловості, багато фабрик або зовсім закрито, або вони значно зредукували свою працю.

Металюрґійний синдикат, який знаходиться в руках пероністів, проголосив, що не бачить іншого виходу із становища, як перебрання фабрик робітниками. На той самий шлях хоче стати й текстильний синдикат, теж опанований пероністами. Проте, уряд відразу заявив, що до перебрання фабрик робітниками, з порушенням прав приватної власности, не допустить, і пригадав закон про саботажі, що під нього підводиться окупація фабрик і що накладає кару в'язницею від одного до 25 років. Загрозу окупації фабрик тимчасово відсунено, але вона все ще існує з усім зв'язаним з нею ризиком зудару між робітничими масами та поліцією і військом.

Власники омнібусів і т. зв. „колективів", внаслідок піднесення ціни на пальне з 5 на 7 пезів за літр, проголосили льокавт і припинили на неозначений час — поки уряд не підвищить тарифів — увесь моторовий транспорт. В Буенос Айресі витворився критичний стан: величезні передмістя, що їх заселює головна маса робітників та урядовців, фактично відрізані від центру міста, функціонують лише тролейбуси, трамваї та підземки, урухомлювані електрикою. Але уряд відмовився переговорювати з підприємцями в справі підвищення тарифів, поки вони не припинять льокавту, підсилив інші засоби транспорту і відібрав від тих підприємців, що вжили льокавту, дані їм концесії на омнібуси і „колективи". Через три дні льокавт був зломаний.

Але загальна ситуація залишається дуже тривожною. Доляр, що до революції, яка покінчила з урядом Фрондізі, коштував на біржі 83 пези, підскочив у дні транспортного льокавту до 137.50 і, хоч зійшов до 127 пезів, все ж досить недвозначно виявляє непевний економічний стан країни.

Єпископат Арґентини видав комунікат, в якому закликає вірних рятувати батьківщину спільними зусиллями всіх громадян без різниці партійної чи клясової приналежности. І той же заклик повторила Католицька Акція. Але одночасно партія непримиримих радикалів, що до неї належить скинений президент А. Фрондізі, заповідає урядові безпощадну війну „до переможного кінця", — війну, що її радо підтримають комуністи і пероністи.

ТИ БУВ БИ МОЄЮ ПІСНЕЮ

Ти був би моєю піснею,
Ти був би моєю казкою,
Квіткою щастя пізньою
І голубиною ласкою.
І слів первоцвіт незв'ялений
Підніс би мене на крилах,
І весну, яку пізнали ми,
Дороги, що ми проходили,
Я б вічно в собі носила.
Дзвеніли б, як вірш любови,
І сонце, що з нами сходило,
Горіло б у кожнім слові.
І радість, яку ти дав мені,
Лилась би в серця орлині,
І слово, що ти сказав мені,
Збудило б струмки весінні.
І легко б натхнення вилилось
З серця зігрітого ласкою,
Ти був би моєю піснею,
Ти був би моєю казкою!...

ЛЮБОВ ЗАБАШТА

Зенон Стефанів

УКРАЇНЦІ В СССР

(в цифрах офіційної статистики)

Як відомо, 15-го січня 1959-го року відбувся загальний перепис населення Совєтського Союзу. Деякі офіційні показники цього перепису доступні вже й для нас. Нещодавно автор цієї довідки одержав публікацію Центрального Статистичного Управління при Раді Міністрів СССР, в якій подані офіційні вже підсумки перепису, що відносяться до однієї з найважливіших для нас конскрипційних ділянок, а саме — про кількість, склад і розміщення людности Совєтського Союзу. („Численность, состав и размещение населения СССР", Госстатиздат, Москва 1961).

Розуміється, що в рамках короткої інформативної статті не будемо входити в обсяг аналізи чи висновків відносно національного складу населення, — слід сподіватися, що цим займуться докладніше наші фахові статистики, — а обмежимося тільки офіційними статистичними цифрами. Для кращої орієнтації читачів будемо уживати дібрані до теми порівняльні таблички.

1) Численність населення союзних республік:

(в тисячах)	1939	1959
СССР —	190.638	208.827
РСФСР —	108.379	117.534
Українська —	40.469	41.869
Білоруська —	8.910	8.055
Узбецька —	6.336	8.106
Казахська —	6.094	9.310
Грузинська —	3:540	4.044
Азербайджан. —	3.205	3.698
Литовська —	2.880	2.711
Молдавська —	2.452	2.885
Латиська —	1.885	2.093
Киргизька —	1.458	2.066
Таджицька —	1.484	1.980
Вірменська —	1.282	1.763
Туркменська —	1.252	1.516
Естонська —	1.052	1.197

2) Національний склад населення СССР

В цьому розділі подаємо тільки 22 національності кількістю від одного мільйона. За статистикою в СССР є 79 національностей і 30 народностей. Під час перепису національність і рідну мову населення записувалося на підставі заяви опитуваних, а дітей на підставі заяви батьків. Російську мову як свою рідну назвали 124.1 млн. людей, з них 113.9 млн. росіян і 10.2 млн. інших національностей. Це видно з таблички:

Подали рідну мову своєї національности

	в тисячах:	у %:
росіяни —	114.114	99.8
українці —	37.253	87.7
білоруси —	7.913	84.2
узбеки —	6.015	98.4
татари —	4.968	92.1
казахи —	3.622	98.4
азербайджанці —	2.940	97.6
вірмени —	2.787	89.9
грузини —	2.692	98.6
литовці —	2.326	97.8
жиди —	2.268	21.1
молдавани —	2.214	95.2
німці —	1.620	75.0
чуваші —	1.470	90.8
латиші —	1.400	95.1
таджики —	1.397	98.1
поляки —	1.380	45.2
мордвини	1.285	78.1
туркмени —	1.002	98.9
башкіри —	989	61.9
естонці —	989	95.2
киргизи —	969	98.7

Як бачимо, 87.7% українців подали українську мову як свою рідну. 21.1% жидів подали жидівську мову як свою рідну, відповідну 45.2% поляків, 61.9% башкірів та 75% німців.

3) Населення Української ССР

	в тисячах:	у %:
УССР в цілому —	41.869	100.0
українці —	32.158	76.8
росіяни —	7.091	16.9
жиди —	840	2.0
поляки —	363	0.9
білоруси —	291	0.7
молдавани —	242	0.6
болгари —	219	0.5
угорці —	149	0.4
греки —	104	0.2
румуни —	101	0.2

4) Населення України по областях

Відсотково до населення		в тисячах:	міське:	сільське:
УССР в цілому	—	41.869	46	54
Вінницька область	—	2.142	17	83
Волинська	—	890	26	74
Дніпропетровська	—	2.705	70	30
Житомирська	—	1.604	26	74
Закарпатська	—	920	29	71
Запорізька	—	1.464	57	43
Київська	—	2.823	55	45
в тому числі Київ	—	1.104	100	—
Кіровоградська	—	1.218	31	69
Кримська	—	1.201	65	35
Луганська	—	2.452	79	21
Львівська	—	2.108	39	61
Миколаївська	—	1.014	39	61
Одеська	—	2.027	47	53
Полтавська	—	1.632	30	70
Рівенська	—	926	17	83
Донецька	—	4.262	86	14
Станиславівська	—	1.095	23	77
Сумська	—	1.514	32	68
Тернопільська	—	1.086	17	83
Харківська	—	2.520	62	38
Херсонська	—	824	40	60
Хмельницька	—	1.611	19	81
Черкаська	—	1.503	23	77
Чернігівська	—	1.554	23	77
Чернівецька	—	774	26	74

5) Населення найголовніших міст України (в тисячах)

Київ — 1.104; Харків — 934; Донецьке — 699; Одеса — 667; Дніпропетровське — 660; Запоріжжя — 435; Львів — 411; Макіївка — 358; Горлівка — 293; Луганське — 275; Миколаїв — 226; Дніпродзержинське — 194; Симферопіль — 186; Кадіївка — 180; Херсон — 158; Севастопіль — 148; Чернівці — 146; Полтава — 143; Кіровоград 128; Вінниця — 122; Житомир 106; Керч — 98; Суми — 98; Мелітопіль — 95; Красний Луч — 94; Чернігів — 90; Кремінчук — 87; Нікопіль — 83; Слов'янське — 83; Біла Церква — 71; Станиславів — 66; Евпаторія — 57; Луцьке 56; Рівне — 56; Бердичів — 53; Тернопіль — 52; Ужгород — 47.

6) Українці поза межами УССР

	в тисячах:	у %:
РСФСР —	3.359	2.9
Білоруська ССР —	133	1.7
Узбецька ССР —	88	1.1
Казахська ССР —	762	8.2
Грузинська ССР —	52	1.3
Литовська ССР —	18	0.7
Молдавська ССР	421	14.6
Латвійська ССР —	29	1.4
Киргизька ССР —	137	6.6
Таджицька ССР —	27	1.4
Туркменська ССР —	21	1.4
Естонська ССР	16	1.3

7) Кінцеві зауваження

В казахській республіці росіяни чисельно переважають: 3.974.000 — 42.7% всього населення; казахи налічують — 2.795.000, становлячи тільки 30% населення республіки; на третьому місці стоять українці — 762.000 (8.2%). На другому місці щодо кількости населення росіяни стоять в більшості національних республік, за винятком грузинської, молдавської, таджицької і вірменської. В латвійській республіці 26.6% росіян; в естонській — 20.1%; киргизькій — 30.2%.

Всіх поляків - громадян СССР записано 1.380.000. Вони живуть в білоруській республіці — 539.000 (7.6%); українській — 363.000 (0.9%); литовській — 230.000 (8.5%); російській — 118.000 (0.1%); решта в казахській і латвійській. Тільки 45.2% поляків подали польську мову, як свою рідну, тобто 54.8% поляків користується російською, українською, білоруською або литовською розговірними мовами.

Велику диспропорцію бачимо в кількості чоловічого і жіночого населення. Окремих даних до цього щодо України в цій публікації немає. В цілому Совєтському Союзі жінок є 114.777.000, чоловіків 94.500.000. Перевага жінок — 20.727.000, або на кожну тисячу населення припадає 450 чоловіків і 550 жінок.

Цікава статистика щодо освіти. Отож, в цілому СССР пересічно на тисячу населення є 18 осіб з високою і 263 з середньою і неповносередньою освітою. На Україну припадає 17 осіб з високою та 286 із середньою освітою. Під цим оглядом Україна займає 5-те місце серед 15 республік. Випереджують її: Грузія (38-315); Вірменія (28 — 289); Латвія (21 — 344); Естонія (21 — 304); РСФСР має, щоправда, 19 осіб з високою освітою, але з середньою лише — 262.

Тепер, коли від перепису минуло вже три з половиною роки, беручи до уваги природний приріст населення, — кількість українців повинна б збільшитися на півтора мільйона.

Чейз Мангеттен Банк з недовір'ям ставиться до зменшення податків

Ню Йорк. — Великий нюйоркський Банк Чейз Мангеттан остерігає проти віри в те, що зменшення прибуткових податків на довший час скріпить економіку ЗДА та зменшить число безробітних. На думку представника цього банку зменшення прибуткових податків буде заохотою до більшого руху в торгівлі тільки на дуже короткий час. Щоб була довша поправа в економіці країни, до цього потреба в першу чергу збільшення інвестицій в існуючі підприємства, збалансований федеральний бюджет, та, що є найважливіше, довір'я до доляра і тут і за кордоном. Банк Чейз Мангеттан вбачає такі дві познаки слабости економіки: 1. Зменшення інвестицій в промислові підприємства. 2. Зменшення продукції. Деякі економісти гадають, що кінчається 17-місячна звишка, і тому треба б всім уважати, щоб недопустити до нової депресії. 26-го липня Палатна Комісія Способів і Засобів почала переслухання в справі того, чи економіка ЗДА потребує зменшення податків вже тепер. Голова Комісії конґресмен Вілбур Д. Міллс зарядив закрите засідання, але преса пише, що два переслухувані свідки є прихильниками негайного зменшення податків. Ці свідки, — це голова Торговельної Палати ЗДА Г. Ледд Пломлі і головний економіст Кройового Товариства Плянування — д-р Гергард Колм.

Роман Пачовський

ДЕСЯТЬ РОКІВ ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

(5)

З мистців початкову організаційну працю повели М. Дмитренко і Е. Козак. Була надія, що ця виставка врешті причиниться до зближення поміж різними взаємно настороженими мистцями та групами мистців. Діловий Комітет запросив до участи мистців Об'єднання, Групу Молодих з Ню Йорку та мистців УСОМ у Канаді. Все таки розбіжність поглядів між Е. Козаком і М. Дмитренком постала на самому початку праці, тож довелося голові ОМУА С. Гординському перебрати ролю мистецького організатора виставки. Для цього треба було йому їздити до Дітройту та Торонта і переводити величезну працю, докладаючи гроші з власної кишені. Каталоги треба було друкувати і висилати з Ню Йорку, бо в Дітройті не було для цього відповідної друкарні. Ці каталоги, друковані українською і англійською мовами, є досі найкращими каталогами українських мистців на чужині.

Виставка була широким показом мистецьких сил американської України, хоч і тут не вдалося зібрати всіх мистців, розкиданих по світі. З американсько - українських мистців бракувало Я. Гніздовського, Л. Гуцалюка, Ю. Соловія, Е. Козака і ін. Загалом на виставці було 78 учасників і 226 творів. Про неї писав на Україні відомий мистець Касіян, очевидно примушений неґувати наші осяги. На жаль, українська преса в ЗДА дуже мало зацікавилася цією подією у мистецькому житті. Серед мистців не забракло нарікань, жалів і навіть виступів із рядів організації, як це звичайно бувало й раніше. Проте, ця виставка була справді репрезентативною маніфестацією нашої мистецької культури в американському середовищі.

В Ню Йорку цього року, крім загальної сьомої з черги виставки ОМУА в клюбі, де було виставлено 92 праці 46 мистців і переведено вибір деяких експонатів для виставки в Дітройті, були ще й індивідуальні виставки. Я виставляв 58 картин у січні в Українському Інституті Америки. В ЛМКлюбі виставляли в тому ж часі С. Литвиненко і Л. Морозова 80 творів, далі А. Климко 41 експонат на своїй першій виставці після приїзду з Арґентини. З Арґентини прибули до нас ще й інші мистці, як В. Ласовський, Н. Сомко, С. Макаренко, М. Неділко, В. Цимбал. З них виставляла зразу Н. Сомко (37 експонатів) у жовтні ц. р., а в грудні виставляв у клюбі В. Цимбал 20 експонатів і Б. Божемський влаштував окрему виставку. Того року в травні помер маляр А. Романчук.

У жовтні відбулася в Українському Інституті виставка „Слова" з трьома вечорами українського мистецтва. Цю імпрезу зорганізував Ю. Соловій поза плечима ОМУА. Об'єднання, ставши членом Інституту, вимагало, щоб усякі мистецькі виставки в Інституті були схвалені ОМУА. Ю. Соловій, одначе, знайшов собі спонзорів в Об'єднанні Українських Письменників „Слово", теж члена Інституту, щоб тільки не звертатися до ОМУА. В груповій виставці показано твори наших модерністів молодшої і старшої ґенерації.

1961 рік почався виставками в ЛМКлюбі і в Інституті. Молодий маляр В. Бачинський показав свій розмах у першій виставці в лютому. Серед 50 експонатів було одне полотно небувалого розміру. В Інституті виставляли разом С. Литвиненко і В. Цимбал (47 експонатів). Восьма з черги загальна виставка ОМУА в кінці травня була присвячена пам'яті Т. Шевченка.

Мені прийшлося зайнятися організацією цієї виставки від початку до кінця. Праці було доволі, хоч число учасників було менше (33). Я постарався, щоб каталог був виданий краще, як у попередніх роках. На цій виставці були десятка творів, які заторкували особу чи творчість нашого Кобзаря

У тому році в Канаді відслонено пам'ятник Т. Шевченкові, що його виконав скульптор А. Дараган у Ню Йорку саме в ЛМКлюбі. В цій роботі допомагав йому від мистців Канади Р. Коваль з Вінніпеґу. Восени мені самому прийшлося поїхати на працю у Вінніпеґ з С. Гординським на півроку.

В листопаді відбулася саме виставка С. Борачка і Г. Крука в Українському Інституті Обидва мистці приїхали з Німеччини за допомогою своїх друзів. Вони мали надії на великий матеріяльний успіх, але мусіли переконатися, що нам тут не легко приходиться. Об'єднання допомогло їм, чим могло. Зокрема, відділ у Філядельфії влаштував їм безплатно виставку в новій домівці своєї „Студії".

У 1961 році втратили ми кількох мистців. М. Кричевський, який часто приїздив виставляти в нас, помер несподівано після операції в Парижі. М. Бутович, який ще в листопаді 1961 р. влаштував був свою третю виставку в Америці, теж важко захворів і незабаром помер. Майже рівночасно захворів і за півроку після того помер проф. В. Січинський.

На загальних зборах 15 квітня 1962 р. зібралося всього лише 18 осіб. Бракувало багато з тих, які були на цих зборах десять років тому. Звичайно, відділ з Філядельфії прибув майже вповні, маючи за собою найкращі успіхи спільної праці.

Десять років праці ОМУА виявили, що Об'єднання при всіх своїх недоліках і слабостях є єдиною організацією українських мистців у ЗДА, яка перетривала важкі проби. Безперечно, вона могла б далеко більше зробити, маючи підтримку всіх мистців українського роду на чужині. Останні роки були особливо трудні для організації саме через ту нехіть збоку багатьох мистців, ту вічну нез'ясованість їх відношення до товариства. Скарбник проф. Паливода справедливо зазначав під час звітування на одних загальних зборах, що ми „животіємо, а не живемо", бо важко сказати навіть, скільки маємо членів у товаристві.

Мені дуже часто приходилося чути гіркі завваги збоку різних мистців про ту чи іншу сторінку Об'єднання, зав-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Хвилина виховника

Цю статтю адресуємо до кожної української газети й кожного українського журналу в вільному світі — тому рахуйте її за свою власну й подайте до відома своїх читачів. Бо справа, яку в цій статті заторкуємо, відноситься до всіх національно - свідомих українців у діяспорі — поза батьківщиною сущих.

У хвилину, коли ці рядки пишуться й друкуватимуться, по вишкільно - відпочинкових таборах Пласту, СУМА, ОДУМ-у чи ще інших молодіжних організаціях, іде гарячкова праця над нашими дітьми. Команданти, бунчужні, писарі і деякі ще інші офіційні назви, далі, братчики-впорядчики й сестрички-впорядчиці, а вкінці пані з кухні й різні „технічні частини" ідеалістів - добродіїв — ось категорія людей, що не знають вакацій, чи знають їх тільки з фізичної зовнішньої обстановки. Замість відпочинку-відпруження в них тепер напружена праця думки, нервів, ба й м'язів рук. А „вдома", по містах, у віддаленні десяток, чи й сотень миль від цієї напруженої праці, таке саме напруження думки й нервів „відробляють" ті, що вислали наших дітей до таборів — проводи молодіжних організацій. Вони, „тут", як і ті, „там" — у таборах, несуть стовідсоткову відповідальність за наших дітей. Найменше недотягнення цих виховників, кожний синій ніготь підчиненої їм дитини уповноважує батьків до критики, нарікань і осуду. Чи, йдучи по цій самій лінії, ми віддаємо цим виховникам честь і славу за всю відповідальність, за опіку й виховання наших дітей під час таборювання? Чи оцінюємо в їхній ідейній, почесній праці подвійне добродійство: прегарні, спільнотні для нас — батьків від тягару відповідальности за наших дітей?

Якщо ми цього несвідомі, усвідомім собі, що воно насправді так є. А, усвідомивши, зробімо відповідні висновки. Перестаньмо в чамбул критикувати виховників нашої дітвори, бо їм за їхню працю ніхто, крім Бога, не платить! Маймо вирозуміння для виховників, бо ми не знаємо, скільки вирозуміння вони мусять проявляти супроти наших дітей! Не обтяжуймо, облегшуймо їм працю, станьмо самі виховниками, чи принаймні допомагаймо виховникам — бо „дітей ховати, то камінь глодати"!

Виховники наших дітей мусять забути за свої вакації — тому не сміємо забути за них — виховників у час вакацій, ми — батьки. Я не пропоную ніякого свята, ніякого цілого „дня", а пропоную найменше з малого: одну хвилину, присвячену виховникові наших дітей. Коли саме? В яку днину? — Коли вам завгодно! Головне, щоб у час, коли наші діти — „там", а ми „тут" насолоджуємося вакаціями, щоб колись — вранці, вдень, чи вечером, ми на одну хвилинку подумали і вдячно згадали людей, що без будьякого примусу, без заплати, добровільно резиґнують із своїх вакацій, щоб вакації могли мати ми, а наші діти крім вакацій, щоб росли й розвивалися так, як ми цього бажаємо.

О. Гайський

Звіт Комітету будови Храму УАПЦ в Парижі

Комітет Будови Храму УАПЦ в Парижі інформує Українське Громадянство у вільному світі про стан справ Комітету й вигляди на здійснення його завдань, що набирають реальних форм.

1. СТАН ЗБІРКОВОЇ АКЦІЇ

До цього часу, збірка фондів на будову Храму св. Симона в Парижі перевищила суму 200.000 н. фр. (40.000 долярів). З цієї суми витрачено приблизно 10.000 дол. на купівлю подвір'я на вул. Ґаньє-Ґі ч. 5 у Парижі, де вже більше як 8 років Парафія УАПЦ має тимчасову домову церкву й інші приміщення.

Решту зібраних фондів здепоновано в банку в Парижі, в банках наших представництв у Лондоні, Карльсруе та Міннеаполісі.

Готівкою диспонує Управа Комітету, щоб вибрати гроші з банку чи поштового конта, потрібні підписи 2-ох членів Управи. Будівельний Комітет не витрачає майже нічого на адміністраційні видатки, бо майже всі зв'язані зі збіркою витрати покривають члени Комітету з власних засобів.

В січні місяці цього року, Будівельний Комітет одержав у дарунок від свого голови п. П. Плевака 461 примірник виданої ним книги свого брата, покійного проф. Миколи Плевака, з метою посилення жертвенности на Фонд Будови Храму св. Симона в Парижі. Ця книга відомого українського літературознавця під назвою — „Статті, розвідки й бібліографічні матеріяли" (808 стор.) не призначена до продажі, а згідно з бажанням жертводавця, дається безплатно тим, що внесуть пожертву на будову Храму св. Симона в розмірі двох цеглинок (у Франції — 100 н. фр., в Німеччині — 100 н. м., в Англії та Австралії 10 фунтів, в інших країнах — 30 дол.).

Цеглинки можуть жертвувати окремі особи або установи чи організації як парафії, школи, інститути, Народні Доми, Просвіти.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ НАМІЧЕНОЇ МЕТИ

Досі зібрана сума здаватиметься напевно доволі мізерною українцям Америки і Канади, що витрачають на будовані ними храми навіть десятикратно більші суми, як це було з нововикінченою катедрою в Монтреалі. До того ж, терен у Парижі коштує надзвичайно дорого, а кошти будови подекуди перевищують заокеанські ціни. Так, великих сум ми, очевидно, зібрати не можемо. Місцеве громадянство є нечисленне й небагате, а пожертви з-за океану через заабсорбування місцевими справами, поступають дуже поволі й у малих розмірах. Проте, Комітет має надію незабаром здійснити завдання.

Ми знайшли в гарній дільниці Парижу існуючу простору протестантську церкву й маємо намір купити її. Церкві цій можна, як з-зовні так і всередині, надати українського стилю. Після кількамісячних переговорів з Протестантською Церквою, ми запропонували їм такі умови: за церкву з залею на 70 осіб при ній, канцелярією й помешканням з 3-х кімнат для священика та всім внутрішнім обладнанням, разом 374 кв. м. забудованої площі, ми пропонуємо суму 300,000 н. фр., або 60.000 дол., з чого половину готівкою, а другу половину на сплати на 5 років, себто по 30.000 н. фр. або 6.000 дол. річно, з відсотками в розмірі 5 % річно від суми заборгування.

Продавці в основному згідні на нашу ціну, але все ще вагаються підписати контракт. Головна причина їх вагань лежить у тому, що не маючи певности щодо стабільности економічних відносин, вони бажали б дістати готівкою значнішу суму, ніж ми їм пропонуємо. Якби, наприклад, ми могли запропонувати їм готівкою не 150.000, а 200.000 н. фр., вони напевно позбулися б своїх вагань.

3. НАЙБЛИЖЧІ ЗАВДАННЯ

Намічений нами плян видається нам єдино реальним. Купівля готової церкви, з тим, що продовж ближчих років ми пристосуємо її до українського стилю, дозволить нам осягнути нашу мету при значно меншому грошовому вкладі, більше відповідному до збіркових можливостей, а так пристосований Храм все ж буде найкращою українською церквою Західньої Европи, що її ми зможемо без сорому показати чужинцям.

Такий спосіб поступування дозволить нам також негайно перенести до купленої нами церкви нашу теперішню парафіяльну церковцю й правити там Служби Божі. Тим самим ми зможемо продати наше подвір'я в Парижі на вул. Ґаньє-Ґі ч. 5 і скорше сплатити наш борг. Перебудову Храму ми б почали аж після того, коли весь борг був би сплачений. Для осягнення цього, нам необхідно в короткому часі збільшити наші грошові засоби, щоб могти запропонувати продавцям церкви більшу суму готівкою й тим склонити їх до продажу. Єдиним виходом з цього є збільшення нашої жертвенности, щоб ділами показати нашу вірність ідеалам Симона Петлюри. Треба, щоб якнайшвидше розійшлися всі примірники книги проф. Миколи Плевака в нагоду за пожертвувані цеглинки. Це нам принесе 10.000 дол. і ми купимо церкву та переробимо її на Храм св. Симона.

Отже, Дорогі Фундатори Храму! Хто вже зложив пожертви, не вагайтеся — візьміть ще декілька цеглинок! Приятелі нашої ідеї звеличання пам'яти Симона Петлюри, що ще досі не зложили пожертв, не занедбуйте Вашого обов'язку, купуйте цеглинки! Ви будете мати почуття добре виконаного обов'язку, а крім того одержите цінну книгу проф. Миколи Плевака.

Замовляйте цеглинки й висилайте гроші чеком або мані-ордером на ім'я голови Комітету:

P. Plewako, 38, Avenue de l'Opera, Paris 2.

Пожертви можна вплачувати йпросто на поштове конто Комітету:

Commitee de Constr. de l'Eglise Ukrainienne Orth. Autocephale. C.C.P. Paris. 16-001-00.

Вісті з Каліфорнії

СРІБНЕ ВЕСІЛЛЯ ВОЛОДИМИРА І МОНІКИ БОЖИКІВ

Родинне свято п-ва Божиків з приводу 25-ліття подружнього життя маестра Володимира з дружиною Монікою перетворилося у всеукраїнське свято міста Лос Анджелесу. І це не дивно, бо заслуги Божика як композитора, диригента і музики відомі не тільки кожному українцеві в Каліфорнії, а й далеко поза нею. Тому так скоро й по-діловому справився зі своїм завданням п. Петро Марцинів, якого центральний український хор в Лос Анджелесі „Кобзар" уповноважив очолити всю підготовку до вшанування свого диригента в день його Срібного Весілля.

В неділю, 15-го липня в українській католицькій церкві відбулася з цієї нагоди відповідна церемонія, на якій були присутні не тільки всі хористи з усіх церковних хорів міста, що беруть участь в діяльності „Кобзаря", а й багато місцевих та з дальших околиць гостей. А по полудні в залі Укр. Культ. Осередку зібралося понад 200 осіб, щоб побажати Ювілятам щастя, здоров'я й добробуту на майбутнє. Треба підкреслити, що не кожне звичайне молоде весілля було відзначене в цій залі так імпозантно, як Срібне Весілля родини Бажиків. Відчувалось якесь родинне тепло в тій атмосфері спільного обіду, якась небуденна елеґанція і в той же час простота в поводженні і господарів, і всіх гостей. І саме свято йшло за вдало виробленою, але без відчуття якоїсь трафаретности, програмою. Ось коротка молитва - благословення о. Колтуцького, пароха місцевої церкви, перед споживанням їжі. Потім тиха, кровопотлива праця жінок і дівчат з кухні. Майже всі вони — співачки хору „Кобзар", але сьогодні вони мають насолоду власноручно обслуговувати гостей свого любимого маестра. Перекуска відбулася тихо, і авторові цих рядків було приємно відчитати свого вірша, присвяченого Маестрові і Його Дружині з нагоди їхнього Срібного Весілля вслід за короткою промовою з приводу цієї події о. пароха церкви, де В. Божик також диригує місцевим хором. Далі вітали ювілятів пп. мгр. Веселий, голова УКО, дотеперішній голова хору „Кобзар" інж. Скробко, О. Гац, П. Шумка, а пані Мордус також читала вірша. Всіх промовців представляв промотор свята П. Марцинів, надавши потім слово і „молодому", який від імени своєї дружини і свого власного щиро подякував гостям і промовцям та поділився деякими моментами свого 25-літнього подружого життя.

І заки ще вдарили музики досить вдало підібраної капелі „Віденських бойсів", був розділений щонайменше на 4 стопи заввишки весільний торт, до якого під мелодію капелі підходили гості в парах, щоб не тільки отримати шматок чарівного торту, а й поцілувати „молоду", біля якої усміхалися їх двоє діточок 18-літня Оля і 21-річний Богдан. Вони, ці милі діти подружжя Божиків, спричинилися до урізноманітнення програми свята в той спосіб, що нараз, як тільки гості трішки потомилися від вальсів і танґ вийшли на середину залі, зодягнені в прекрасних національних строях і чудово відтанцювали „Подільський Козачок" удвох, а потім ще „Чумак" — сам Богдан і соло - козачок сама Оля. Виявляється, це була несподіванка для самих „молодих", бо не знали вони, що подружжя Окрушків про все це потурбувалися з мистецького боку. А ще 7-літня Оксана Стойко гарно віддеклямувала Ювілятам вірш. Після цього гості мило забавлялися до пізньої ночі.

Ювілят закликав гостей, щоб і вони всі відзначали день свого Срібного Весілля, у кого він має скоро сповнитись. Може маестро і має рацію, але, здається, забуває зі скромности, що для того, щоб таке весілля мало такий успіх у громаді, як його, Божика, треба мати не тільки 25 літ подружнього життя за своїми плечима, а й заслугу і славу відданого своєму народові талановитого мистця, заслугу і славу, якими заслужено користується сьогоднішній диригент хору „Кобзар" у Лос Анджелесі.

Іван Овечко

Іван Овечко

МАЕСТРОВІ В. БОЖИКОВІ З ДРУЖИНОЮ

в День Срібного Весілля

Тобі навколо — все чужинне
Буває тяжко на душі...
Лиш Діти любі та Дружина,
Та пісня рідна — не чужі.

Та ще оця, мов Євшан-Зілля,
Хористів віддана сім'я,
Що в День Твій
Срібного Весілля
Співає славу для мистця.

Неси ж, мій Друже,
в світ широкий
Як ніс донині, гордий спів
Про українок карооких
Й Вітчизні відданих синів!

Співай, Маестре, сонцю Волі,
Що скоро зійде над Дніпром,
Де нині ще голодні й голі
Брати закуті ланцюгом!

А я в День Срібного Весілля
Бажання маю Вам просте
На Україні, з хлібом - сіллю,
Зустріть Весілля Золоте!

З НАШИХ БУДНІВ

ПАСПОРТ НА УКРАЇНУ

Сидиш собі у Метрополії і думаєш, що всі розуми поїв: що все бачив, усе знаєш, бо ти, мовляв, живеш там, де знаходиться пуп Землі: в Ню Йорку, коло самого Бродвею!

А воно не так. Посидьте собі лише пару днів на „Союзівці", чи на „Кобзярівці", або на іншій „Клюфасівці", то наслухаєтесь такої всячини, що в жадній Метрополії того не почуєте. Там щойно дістанете повний і заокруглений образ життя - буття політичної еміґрації на цій землі Вашинґтона.

— Що ви кажете? .. Що війни не буде? — перепитав пан маґістер пані Марію. — Та в нашому містечку точиться війна вже два роки, і не вгадаєте, хто з ким б'ється? .. СУМ з Пластом, а Пласт зі СУМ-ом! Я навіть не сказав би, що воюють проводи обох цих організацій — ні: всю ту бучу сколотили батьки деяких пластунів і сумівців. Може не так батьки, як закукурічені, розполітиковані матері, що збивають з толку власних дітей, перетягаючи й перемовляючи їх з одної організації до другої...

— Ну, а як діти? Як молодь? — спитав хтось.

— Діти окей. Молодь обох організацій не звертає уваги на те, що батьки сваряться, живе в дружній згоді, разом ходить на курси українознавства, зустрічається в церкві, на забавах і вечірках, на святах і концертах. З дітей будуть ще люди. Саме при такій молоді їхні батьки подобають часом на малих дітваків, які замало покуштували березової каші.

— Панство не повірите, — сказала пані Марія, довголітня рідношкільниця, — як часто самі батьки деморалізують і американізують наших дітей. Ось вам приклад: в хаті свідомих батьків, інтеліґентів, забороняється доньці-пластунці читати українські книжки! Мовляв — вона тепер на те часу не має, бо закінчує гайскул, а хоче дістати стипендію до коледжу, то всю свою увагу мусить присвятити школі. А знаєте, що дівчина робить: читає українські книжки в американській школі „під лавкою", бо вдома не сміє!

— Неймовірне! — скрикнув хтось.

— Так, так, сумне, але правдиве, — продовжувала пані Марія. — Як не сором, але наше простолюддя, оті, так звані деким з погордою, „селепки", таки краще дбають за виховання дітей в українському дусі, як деякі наші інтеліґенти, навіть великі патріоти та революціонери. Маю на те багато прикладів з десятилітньої моєї практики в школах українознавства. І тому часто говорю місцевим патріотам, що так люблять розпинатись за Україну на бенкетах і святочних академіях: „Панове, а я вам не вірю! Не вірю вашим словам, присягам і заклинанням! Ви покажіть мені своїх дітей — як вони виховані, чи знають рідну мову. Це — свідоцтво вашого патріотизму, ваші медалі заслуги. Без такого пашпорту не маєте чого вертатись на Україну.

В цьому місці пан маґістер важко зідхнув:

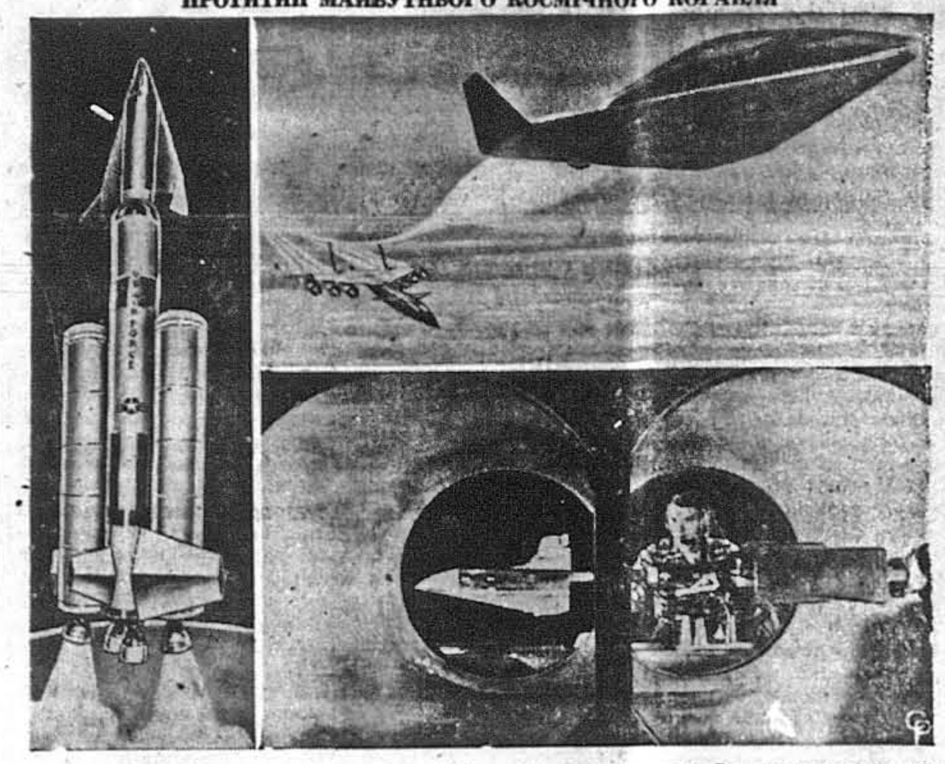
— Га, в такому разі мені шлях на Україну закритий: я покищо бездітний...

— Власне! А чому не женитесь? — загомоніли пані, і товариство змінило тему розмови: почали женити маґістра...

Ікер

● Конґресмен демократ, із Тексасу Дж. Т. Рутерфорд ствердив, що незабаром не буде вільного місця на Крайовому цвинтарі в Арлінґтоні, бо там щодва дні хоронять 31 небіжчика. Те саме діється і з іншими 97-ма крайовими цвинтарями.

ПРОТИТИП МАЙБУТНЬОГО КОСМІЧНОГО КОРАБЛЯ

З лівого боку — малюнок ракети Титан III, що її називають теж Солтаном, з допомогою якої буде випущений космічний плянер Дайна-Сор (представлений на малюнку з правого боку угорі). Цей плянер має бути готовий до випущення в 1965 р. і має виконувати функцію космічного корабля, керованого людською залогою. Внизу (з правого боку) випробування моделю плянера у спеціяльному тунелі у Ленґлі Філд у Вірджінії.

Зі спорту

ПОРАЗКА И ПЕРЕМОГА РОЧЕСТЕРУ В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО

Сім років після свого гостювання в Рочестері, Н. И., УАСК „Львів" нарешті діждався ревізити тамошнього Українсько - Американського Спортового Товариства на клівлендському терені.

За тих сім років дві названі спортові організації пішли протилежними шляхами. Почавши з доволі різнородної провізорії, наші рочестерці стали були „збирателями всіх сил спортових українських" і здобули звання американського аматорського віце-чемпіона. Вкінці, вирішивши, що шкіра виправи не варта, тепер мають молоденьку, чисто українську дружину, якій бракує тільки останнього шліфу й досвіду в важких боях. Проводові УАСТ на руки його невтомного орача Романа Куціля — ґратуляції!...

Іншем путем повернули клівлендці. Не якісь чемпіонські амбіції, тільки повне занедбання тренінґу старшими змаґунами довели до того, що в клюбних казармах нема відповідних резерв — нині „львов'яни", про яких без знаків наведення вже ніяк писати не можна!, мають сорокату провізорію, яку можна було терпіти в першому, а не в тринадцятому році існування клюбу. Та й чи існував би він узагалі, якби не ідейність і терпеливість його провідника Івана Жиги й допомога місцевого УНСоюзу, з проф. Романом Чучкевичем, що після трикратних невдачних Загальних Зборів фактично перебрав комісаричний провід клюбу?

В футболі „Львів" переміг УАСТ 5:0 (1:0), проте вислід не відзеркалює того, що діялося на грищі добрих 70 хвилин. Жвавий рочестерський напад, якого постійно пхав уперед надійний помічник Лялька, мав, зокрема в першій частині гри, не менше нагод до успіху, як суперники, заширокий економікою рухів обробок м'яча й молодечий поспіх перекреслювали добру роботу гостей. Щойно, як в другій половині Вербилець несподівано здобув другого ґоля, рочестерські змаґуни зрезиґнували й пустили фронт. Шкода, що в нападі гостей не було досвідчених рубак - Завадівського й Шевчишина, — з ними вислід змагань міг бути зовсім інший.

В передзмаганнях відбиванкарі УАСТ Рочестер перемогли своїх суперників з УСК „Львів" 2:0.

В закінчення — слівце про нашу клівлендську спортову громаду: чудова погода, можливість чудового відпочинку - відпруження й зустрічі з друзями, ніяких інших імпрез під ту пору — і в висліді 80 долярів дефіциту. Словом, є з ким і для кого робити український спорт...

—o—

Федір Пагуда, колишній бомбардир УАСК „Львів" — Клівленд на позиції правого лучника, помер після довчої і важкої недуги, проживши 31 рік. По національності білорус, Федя — спортовець з крови й кости — щиро працював й змагався в братньому українському клюбі, коли його білорусини не мали власної дружини. 1951 р., разом із трьома іншими товаришами - білорусами, Федір Пагуда допоміг українському клюбові (тодішня назва: „Орлик") здобути чашу стейту Огайо. На грищі й поза грищем з серцем і перцем, Федя був улюбленцем цілого футбольно - спортового світу м. Клівленду. Вічна пам'ять Справжньому Спортсменові!

Михайло Секита, трагічно помер у Клівленді в суботу, 5 травня 1962 на 42 році життя. По званню кравець. Покійний знав у житті дві любови: хоровий спів і спорт, докладніше: футбол. Для хору працював як ревний адміністраційний робітник, рядовий співак і соліст Хору ім. Тараса Шевченка, раніше в хорі „Гомін". В спорті активно заанґажований не був, зате жив і болів ним за сто болільників. Звеличник колишньої ульмівської „України", Секита був живим носієм спортового патосу в українськім Клівленді. Вічна пам'ять Серцю, що ясніло й горіло все своє життя!

О. Гайський

ДЕСЯТЬ РОКІВ ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ваги, які були деколи слушні, а деколи зовсім неоправдані. Я витримав на праці секретаря організації десять років без нарікань, хоч мені ця праця не раз допекла до живого саме через брак зрозуміння у колеґ для доцільности спільної праці в ОМУА. Мені пригадуються часто слова його покійного батька зі „Золотих Воріт":

Ой горе нації, що споконвіку
Розбита на атоми у борні!
Не знайде на з'єднання собі ліку;
Один з них каже так, а другий ні,
А цей не скаже як, але з засіки
Від ладу люд травить до западні...

Приступаючи до складання звіту з діяльности мистецького товариства, я декілька разів відкладав цю роботу. В житті ОМУА є стільки прикрих моментів, про які годі говорити перед широкою публікою. Ці рани треба б нам гоїти на сторінках свого мистецького журналу, де кожний щиро висловлював би свою думку. Ми досі не навчилися всіх добрих сторін американської демократії, де вміють свобідно, мужньо і без гніву обговорювати справи. У нас завжди треба мати на увазі можливість тих вічних „образ". Може, хтось злобний вигадав саме цю назву чи епітет „образотворчий". Я старався бути якнайбільше безстороннім і якнайменше „образотворчим", складаючи цей звіт.

Я не претендую на те, що мій звіт є повним і акуратним. Може я не згадав про чиюсь працю чи виставку, про якусь подію, але це сталося не з метою злегковаження. Попросту неможливо пам'ятати про все, ба навіть часто нема всіх матеріялів під рукою, бо наші архіви й досі на руках у різних людей. Буду радий, коли цей звіт дасть спонуку іншим висловити свої думки і загалом причиниться до зближення між порізненими мистцями.

Стоїмо перед влаштуванням нашої ювілейної виставки восени, виставки, яка повинна показати єдність усіх мистців без огляду на їх ідеологічні переконання. Думаю, що кожний з нас може прямувати до своєї цілі, але не мусить цуратися свого чи знеціняювати своє в очах колеґ, бо це веде нас до непевности, зневіри і до почуття меншовартости.

РОЗШУКИ

РОЗШУК
МАМА у краю пошукує сина Михайла Пелещишина. Якщо хтось знав би про його або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Марійка Герус
28 Franklin Ter.
Irvington 11, N. J.

Пошукую
п. Стефу
КАМІНСЬКУ-ЗЕНЕВИЧ
і п. Володимира
ФЕДЧИШИНА,
бувшого дивізійника.
Mrs. Sophia NALUKOWA
5338 N. 12th Street
Philadelphia, Pa.